

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona
 Félévre 12 „
 Évi: Negyedévre 5 „
 Évi: Évi 20 „

Felölős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyeszedik ár 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Kis emberek — nagy érdekek

Üdvözlét a város vendégeihez.

A rokonérzés melegével s a munka tiszteletének komoly tudatával üdvözljük az ország minden részéből idesereglett vendégeket, a legnépesebb magyar iparág szerény és szorgalmas képviselőit, kik tisztes munkában megkérgesedett kezükből kiejtették egy pár napra a dolgozó eszközöket, hogy a sok szem sokat látásával s a sok fej sokat gondolásával szervezzék és előbbre vigyék szakmabeli ügyeiket, melyeket ők tudnak legjobban.

Egyszersmind kiállítás rendeztek itt munkáik javából, felhalmozván a kézműves remekeket szomszédságában azon gépeknek, melyeket kezük ügyébe kell venniök, ipari szolgálatba kell hajtaniök nekik is.

Az ugynevezett kis emberek nagy osztályából valók a mi derék vendégeink, az ország cipészei. — Egyik láncszemét képezik annak a hosszú-hosszu láncnak, melyet a nemzet életében s a szociális küzdelmek terén a kisemberek szorosan egymáshoz kapcsolódó tagozatai képeznek.

A nemzetgazdasági gondolkodás egyik legnagyobb problémája előtt állítja meg ez a lánc az embert: a tisztes egyedekből összezárult munkás- hasznos tömegek sorsától szükség gondoskodni, boldogulásnak feltételeit szükség biztosítani. S hiába való minden fortély és erőhatalom, a láncot sem széttépni, sem átugorni nem lehet: minden egyes szemet külön kell esiszolni, hajlítani, megoldani.

A kisemberek sorsának biztosítása nagy problémája az államnak is, de még nagyobb nekik maguknak.

Mindenki tisztában van ma már azzal, hogy ezt semmiféle hangzatos frázissal nem lehet megoldani, itt alapjából kell, felásni a fundamentumot s követ köre rakva meggondoltan kell építeni.

Ezt az alapozást végzik most

kisiparosaink, — amikor szakokra oszolva külön-külön beszélnek meg a jelen gondjait, a jobb jövő feltevéleit.

Ha végig nézünk a debreceni kongresszus napirendjén, az értelmesen kidolgozott kérdések egész komoly sorozata huzódik ott végig s lehetetlen elvitatni, hogy azok a gondolatok, melyek e dolgozatokban kifejezésre jutnak, részben már megoldásra érettek, részben megfontolásra méltók.

Diadalmi juttatásuk érdekében szervezett és fegyelmezett hadsorokba tömörültek a cipész kisiparosok, ez a szervezet és ez a fegyelem mindenesetre biztosítani fogja a gyakorlati értelmesség uralmát az egész tanácskozáson s biztosítani fogja azt is, hogy mértéket tartó nyugalom és higgadtság lesz az alaphangja a közös megbeszéléseknek, nem pedig az általános frázisok dobpatlogása.

A legmagyarabb város ösfoglalásu földjén, egyszerű de szilárd falaink között legyenek magyaros szivességgel üdvözölve a magyar kisipar érdemes munkásai, tanácskozásuk érett magja hozzon dusan termő kalászokat, mint az a mag, mely ezen a földön a szántóvető barázdájába hull.

Az aratás talán még messze van, de elkövetkezik.

Sz. Gy.

A parlamenti bizottság jelentése.

Vizsgálat a jelentés tárgyában.

Budapest, aug. 14.

Az eddigi parlamenti gyakorlat szerint a képviselőházi bizottságok jelentései csak akkor kerültek a nyilvánosság elé, a midőn azokat a bizottságok előadói a képviselőháznak már bemutatták. Nagy konsternációt idézett tehát elé a képviselőház elnökségében és a képviselők, illetve a parlamenti bizottság tagjai körében, hogy a bizottság jelentése már ma megjelent a lapokban, mielőtt még a bizottság plénuma elé került volna. Maga Szivák Imre előadó felháborodva tiltakozott az idő előtti közlés ellen.

A képviselőház elnöksége nevében

Andor Gyula elnöki tanácsos vizsgálatot indított az indiszkrécio miatt. A vizsgálat során kiderült, hogy a gyorsíródában csupán három példányban másolták le a jelentést. Mind a három példányt zárt pecsétetes levélben küldték el Rohonyi Gyula elnöknek, Miklós Odón helyettes elnöknek és Andrássy Gyula grófnak. Ezenkívül a képviselőházi könyvmda 8 példányt készített el, a melyeket a bizottság tagjainak küldtek el. Így kiderült, hogy az indiszkréciót nem a képviselőház személyzete követte el, hanem vagy tájékozatlanságból adta át egyik bizottsági tag valamelyik hírlapírónak, vagy véletlenségből került egy hírlapíró keze ügyébe a jelentés.

Andor Gyula tanácsos a vizsgálatról jelentést tesz Apponyi Albert gróf házelnöknek.

— **A debreceni határozat.** A debreceni szabadelvűpárt állásfoglalása a nemzeti követelések mellett diadalmasan járja be az országot. Egyre több kerület szabadelvűpártja csatlakozik hozzá s kétségtelen hogy a debreceni határozat egyik alapja, életforrása lesz az országgyűlési szabadelvű párt ujjaszületésének s új programja kialakulásának. Ujabban Rimaszombatból jelentik, hogy a rimaszombati választókerület szabadelvű pártja népes gyűlésén augusztus 12-én Molnár József elnöklésével a debreceni szabadelvű párt ismert javaslatát tárgyalta. Többek hozzá szólása után s pártgyűlés a debreceni szabadelvű párt fölolvastott határozatát az abban elősorolt indító okoknál fogva egyhangu lelkesedéssel elfogadta. — Ez alkalomból kifejezte a párt azt a határozott meggyőződését is, hogy a nemzet törvény által biztosított jogait csak a törvényes jogrend korlátain belül, törvényes eszközökkel tartja megvalósíthatóknak és hogy a nemzeti jogok megvédését és érvényesítését első sorban az országos szabadelvű párt hivatásának és kötelességének tartja. A pártgyűlés ezután ki mondta, hogy örömmel értesült arról, hogy e tárgyban elfoglalt álláspontja teljesen megegyezik a kerület képviselőjének, Farkas Ábrahámnak az elvi meggyőződésével.

A képviselőház elnöksége felhasználta a képviselőház szünetét arra, hogy egy kis pihenőt tartson, Apponyi Albert gróf a képviselőház elnöke Eberhardra családjához utazott. Tallán Béla alelnök Törökkanizsára és Daniel Gábor alelnök Erdélybe olaszteleki birtokára utazott.

Távollétök alatt az elnökség ügyét Andor Gyula elnöki tanácsos intézi. Csávossy Béla háznagy is elutazott torontálmezei birtokára és a háznagyi teendőket a szünet alatt Dessewffy Arisztid titkár végzi. A ház elnökei Apponyi kivételével csak a képviselőház összehívásakor érkeznek vissza Budapestre. Apponyi Albert már a királyi kihallgatások alkalmából feljő a fővárosba, miután őt az első között hallgatja meg a felség.

Pillantás a jövőbe.

(Egy államférfiúval való beszélgetésből.)

— aug. 15.

Hagyjuk egy pillanatra a személyi kérdéseket! Elvégre is a politikai találgatásoknak vajmi csekély az értéke, már csak azért is, mivel a politika a legritkábban fejlődik a direkt irányban. Egy tekerényes zög zugos irányt pedig előre megszabni teljes képtelenség.

De hát tegyük fel, hogy a magyar képviselőház ismét visszakerül teljes munkaképességének birtokába. Tételezzük fel, hogy a képviselő urak dolgozni akarnak, aztán vizsgáljuk, miképpen alakul a közel politikai jövő. Itt már mérlegelhetünk, mert pozitívumokkal lehet számolnunk.

Indemnity, budget, ujoncjutalék lesznek a legelső elintézendő kérdések. Ezek felett kevés időt kell majd vesztegetünk. — A magyar budget jog szentpontjából lesz majd örök időre egy érdekes esztendő, melynek csak a legvégén volt az országnak megszavazott költségvetése s 9 hónapon át indemnityvel kellett dolgoznia. De hát arra mutat fel példát más országnak

budge-joga is. A költségvetési tárgyalás alaposan meg lesz kurtitandó. Erre azonban közös egyesüléssel majd csak találnak módot.

Ez elsőrendű állami szükségletek után egy igen égő kérdés elintézésére következik. A cukorkérdés. Ezt a kérdést szeptember hó elsejéig el kell intézni a monarchiának, mert szeptember hó elsejéig a brüsszeli konvenció érvénye kezdődik. Ez idő szerint még a két kormány közt sincs meg a megegyezés. Annyi bizonyos, hogy kemény és ahhoz értő emberek állanak szemben magyar részről is az osztrák szakférfiakkal. Vigasztaló érzés, hogy ilyképen a rövidebbet huzni nem fogjuk.

A végleges véderő-törvény öszre a két parlament elébe nem kerül. Ezt ma már bizonyos határozottsággal meg lehet állapítani: A hadügyi kormányzat csak a jövő esztendőre lesz abban a helyzetben, hogy evvel az organikus reformmal előállhasson. Akkor majd a büntető eljárás reformjával is elkészülnek.

Vehemens erővel kopogtat azonban a gazdasági kiegyezésnek és az az autonóm vámtarifának nagy komplexuma. Ezeket el kell intézni, mert a következő esetben az egész monarchia a legnagyobb veszedelemnek néz elébe. A nagy világszerződések már a múlt évben mindenütt lejártak. A viszonyok véletlen alakulása, hogy eddigelé azok pótlásához a külföld hozzá nem fogott. Nem hihető azonban, hogy Németország a tárgyalások megindulásával még soká várjon. A jövő esztendő elején a forduló pont okvetlen bekövetkezik,

Kiegyezés és vámtarifa híján pedig mi teljesen fegyvertelen fogunk állani a nagy gazdasági harcban.

A Szóll-formula értelmében vámtarifa híján még csak tárgyalni sem szabad. Kiegyezés híján pedig a külföldi szerződéseket csak 1907-ig volna szabad megkötünk.

Ilyen körülmények között első pillanatra szembeszökő, hogy a magyar parlament munkaképességének legelső sorban is abban kell nyilvánulnia, hogy e tárgyakat elintézi, nem is valószínű, hogy itt fenakadás legyen. Elvégre is a kiegyezés megfelelő, a tarifa becsületesen szolgálja érdekeit, meg fogjuk szavazni nyugodt lélekkel.

Am így a kiegyezés, mint a tarifa recipók törvény! Meg kell szavaznia Ausztriának is. És van erre kilátás? Nem lehet az elől elzárkózni, hogy vajmi kevés a reménység. A cseh obstrukció viharzásának csak a reichsrath elnapolása szabot gátat s előrelátható, hogy a cseheknek a szünet alatt még csak nőtt az étvágyuk nemzeti és nyelvi engedményekre, a melyek nélkül nem hajlandók a reichsrath napirendjét szabaddá tenni.

Ilyen körülmények közt utóljára sem marad egyéb hátra mint újabb törvénnyel provideálni gazdasági érdekeinek megvédésére. Khuen gróf a 99 XXX. t. e. revíziójának idejével felhívta erre a figyelmét. Annak az államférfiúnak, akárki legyen is az, előre megjósoljuk, ezen a ponton lesz az első komoly és nagy nehézsége. De államférfiúi bölcsességének is épen ezen a ponton adhatja majd legszebb próbáját.

Fürdőzés pipaszóval.

Irta: Kincs István.

Eredeti öreg ember volt. Csak jött és ment, az emberfia azt se tudta, honnan és hova. A fecskék alig hogy költeni kezdtek, ő már berukkolt s Péter Pálra, ha kötéllel fogták volna is, hát odább állott, ugy odább állott, mint a golya, mikor a gazda cserépre veszi a háza tetejét.

Ő volt a legrendesebb fürdővendégünk, hanem azért többet senki sem rendetlenkedett, mint ő.

Gyerek voltam én akkor még, hanem jól emlékszem rá, sokszor mondogták, az öreg Pennay Sándor már megint összeveszett a doktorral.

S ilyenkor rendszerint a doktor huzta a rövidebbiket.

Fürdőn, tetszik tudni, ugy gyógyítják az embereket, hogy kikérdezik elsőben, mit szeret legjobban. Aki a kávét szereti, annak bizonyosan csokoládét irnak elő; a sonkázónak spenót az orvosága; a kényelmes embert dombróldombra kergetik, a kengyelfutót meg a zöld fübe hevertetik s meghagyják neki, hogy meg ne mozduljon az Istenért, különben fucses minden hatásnak.

No és a pipázókról mit mondjak akkor?

Azoknak ajánlom, csapják a falhoz pipájokat, még mielőtt fürdőre gondolnak, vagy pedig maradjanak szépen odahaza.

Harmadik választás csak Pennay Sándor létezett. Mikor az orvos megkérdezte tőle, dohányos ember-e? azt felelte:

— Nem igen, fél font szüzdohány untig elég nekem egy napra.

Az orvos elszörnyűködött. Szántszándékkal csinálta, hogy a páciensét jobban megijeszse. Hanem hát annak esze ágában se volt megijedni. Sajnálkozó mosolylyal méregette az orvost s azt mondta:

— Látom, doktor ur, igen elmaradt a világtól Hiszen azt se tudja, mi a jó.

— Azt csak hagyja én rám, bátyám uram — sietett az orvos begombolkozni, hogy el ne veszítse mindjárt minden tekintélyét — én ott kezdem, magának hat hétig nem szabad pipát venni a markába.

— Csak a számba teszem a csutoráját.

— Hát akkor hat hétig nem veszi a szájába, ha ugy jobban tetszik,

Pennay Sándor gyanakodva nézte azt az embert. Nem tudta, bolondoz-e, vagy talán, tán mégis komolyan beszél. De mikor az a hosszú szünet már elviselhetetlenné kezdett válni az öregre nézve, fordult egyet s Istennek ajánlotta az orvost.

— Tehát nem pipál? — szolt utána az utóbbi.

— Hát . . . hát . . . majd meglásuk — volt a kurta válasz.

Es Pennay Sándor aznap még olyan pipálást cselekedett meg a kurszalóban, hogy a vendégeket majdnem megütötte a guta. Az asszonyok cikákoztak, a férfiak meg fájó szívvel nézték, mi minden szabad Pennay Sándornak, sokért nem adták volna, ha ők is utána csinálhatnák. De hát ki tehet róla, nekik megtiltotta a doktor!

No hanem Pennay Sándor sem garázdálkodhatott ám büntelen minden jog és igazság ellenére. Az orvosnak jelentették, hogy egy páciense ugy füstöl lenn, mint valami kisebbfajta gyárkérmény. És az orvos se volt rest, lóhalálában nyargalt rendet csinálni.

Pennay Sándor boldog mosolylyal fogadta, akárcsak azt mondta volna, no ide nézz hát, árt e a pipa az egészségnek? hanem a másik pillanatban megfagyott a mosolygás a szegény öreg száján, mert a doktor gyalázatos szemtelenségre vetemedett, szépen kivette a pipát Pennay Sándor szájából és szó nélkül odább állott.

Az öreg kevés hiba, hogy kővé nem meredt ijedtében, egy szó, de annyi se nyargalt ki a száján. Annál jobban csinálták a többi vendégek: elkezdtek nevetni, hahotázni, akkorát kacagtak, hogy jobban használt nekik, mint két heti fürdőzés s mindezt szegény Pennay Sándor rovására.

Csak hogy az öreg se volt rest. Hogy kitört belőle a szó, hát lármázott, hogy a szomszéd faluban is meg lehe-

Agról-ágra.

Vadászemberek tudnivalói.

— Alkalmi apróság. —

Kezdő puskások tizparancsolata.

1. Vadászjegyed veled legyen!
2. Ha töltött-fegyver van kezében, légy órátos és vigyázz szomszédaidra.
3. A számodra kijelölt helyet foglalj el szó nélkül s azt addig míg le nem fujnak, el ne hagyd.
4. Ha a hajtásnak vége van, mielőtt a társaiddal összejönél, a ravaszt ereszd le, és a lötlényt szedd ki a fegyveredből.
5. Ha árkot lépsz, vagy sűrű helyeken bujkálsz, fegyvered ravaszát ereszd le, mert könnyen baj érhet.
6. Az erdő esendjét és nyugalját hangos társalgással, vagy lármával ne zavarod.
7. Ha társaid sipszóval jelt adnak, arra azonnal válaszolj.
8. Tartsd tisztán fegyveredet, légy pedáns felszereléseidre s pontos a vadászati teendők és megjelenési idő betartásában.
9. Esős, vagy havas időben fegyvered csővét lefelé tartsd s ha netalán elcsuszni s fegyvered csővébe föld, vagy hó kerülne, azt távolítsd el mielőtt lövést teszel, mert fegyvered szétreped s nagy szerencsétlenség érhet.
10. Tiltott időben, tiltott vadat ne löj, mert a törvény tisztelete önmagunk megbecsülése.

a puská története.

Az első puskát úgy készítették a 14-ik században, hogy vasból csövet készítettek, melyet fa-ágra erősítettek. Az összellesztés helyét kis gyulikkal látták el, amelybe elhelyezett löport gyutacsos gyújtották meg, miután a fegyvert, egy a földbe leszúrt villa alaku fára helyezték. Később a gyulikat kis serpenyő váltotta fel, mely a kalapácszerű, később ravasz, vagy kakas elnevezésű szerkezet által az acél- és kovából nyert szikrát felfogta. Ezek voltak az első előtöltő fegyverek, melyeknek csővébe gömbölyű

ólom gömbölyűket szoritottak az úgynevezett puskavesszőkkel. Ezt az időt követte a fegyverek alakjának megváltoztatása úgy, hogy az vállhoz szorítható legyen, miáltal lehetséges volt a fegyvert úgy alkalmazni, hogy azzal célozni lehessen. Ekkor készült az irányzék. A csövek eleinte csak simára voltak furva. Később jöttek a huzakolt vállkolású csövek, melyekben az ólom-löveg megindult, így a löpor oxidációja alkalmával fejlődött gázok elillanása megakadályoztatott, miáltal kezdő sebesség nagyobb levén, az átütő erő jelentékenyen fokozódott.

Hogy a fegyver töltése gyorsabban történhessen, arra törekedtek, hogy hátultöltő fegyvereket készíthessenek, mi I. Napoleon Pauli nevű puskaművesének sikerült is 1812-ben. Ezt a feltalálást követte az első gyújtó-szeges fegyver, melyet egy francia puskaműves Lefauheux állított elő 1852-ben. Ezt a szerkezetű fegyvert követte a központi gyújtó-szeges elűtött úgynevezett Lancaster. Ezekkel a fegyverekkel vívták a poroszok is nagy háborúkat a 60-as években. Azóta a fegyverek annyira tökéletesedtek, hogy kötelekre szóló tanulmányt lehetne róluk írni.

Cipészek

nagygyűlése és kiállítása.

Több száz cipésziparos jött tegnap Debrecenbe, hogy két-három napra városunk vendége legyen. Eljöttek, hogy az V. országos cipésznagygyűlésen részt vegyenek, hogy a debreceni cipészszakkiállítását megnézzék. A városi tanács, az iparkamara és az ipartestület segítségével sikerült a nagygyűlést és kiállítást oly fényessé és nagyszabásúvá tenni, amilyen még az országban nem volt. — Minden második évben tartanak a cipészek nagygyűlést, Minden alkalommal más városba. Ez évben Debrecenre került a sor. — A cipészek elhatározták, hogy a nagygyűléssel kapcsolatosan cipészipari szakkiállítást is rendeznek és ezzel a debreceni nagygyűlést a többi fölé emelik.

A terv sikerült. A kiállítás az ország összes cipészeinek és szakegyleteinek, bányárosoknak s főleg a technológiai iparmúzeum igazgatójának segítségével elkészült.

Ma nyílik meg a kiállítás. Lesz alkalma a közönségnek meggyőződni arról, hogy a magyar ipar is tud olyan termékeket felmutatni, melyek a külföldekkel vetélkednek.

A cipészek szép példáját követhetnek más iparosok is, mert a magyar ipar megerősítését semmi sem szolgálja nagyobb sikerrel, mint a kiállítás.

*

A vendég cipészek tegnap egész nap és az éj folyamán is minden vonattal tömegesen érkeztek. A vasuti pályaháznál a cipészeket Széplaki József az elszállásoló bizottság buzgó elnöke fogadta. — Kocsikon mentek a pályaházról az ipartestület helyiségébe, hol átvették a jelvényeket és igazoló jegyeiket. — Innen a szállásoló bizottság tagjai lakásaikra vezették őket. Minden vendéget vendégszeretettel fogadtak a debreceniek.

Az elszállásolás után az Arany Bika éttermében gyűltek össze ismerkedésre a cipészek.

Este 6 óra 26 perckor érkezett meg dr. Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter képviselőjében dr. Diószeghy József miniszteri segéd titkár néhány miniszteri hivatalnokkal együtt. Az érkezőket fogadta Szávay Gyula titkár a kereskedelmi és iparkamara részéről. A miniszteri ki-küldöttek az Arany Bika fogadóba szállottak.

*

Este ismerkedés volt a Bikában, melyen több mint 400 kongresszusi tag volt jelen. Megjelent az ismerkedési estélyen Dr. Diószeghy József miniszteri s. titkár is, mint a kereskedelmi miniszter képviselője.

Ott volt továbbá Dr. Horváth Iános az országos központi hitelszövetkezet

tet hallani. Olyan patáliát még nem eslekedett meg minálunk senki. Minden utcavégről összecseccsültek az emberek.

— Tegyük bolonddá az öreg apjukat, de ne engemet — kiabálta folyton — azért jövök ide, hogy gorombaságot tőrjek én? én vegyek pénzért szolgálást? No megálljatok adok én nektek. Nyomban pakolok, megyek, futok, süsésétek meg a fürdőtöket, mindenkit lebeszélek . . .

És a többi, amennyi már a haragos embertől kitelik.

Mindenki mulatott, csak a fürdő tulajdonos futott kétségbeesetten az orvoshoz.

— Az Istenért — kiáltotta lelken dezve — mit csinált? Az az ember nyomban faképpé hagy bennünket.

— Csak nem bolondult meg?

— De ha egyszer mondom. S ha elme egy olyan veszett birét költi a fürdőnek, hogy birkausztatónak sem válik be a végén. Edes doktor ur — fogta azután a fürdőtulajdonos rimánkodásra a dolgot — ne kösse meg magát kérem, hadd pipáljon az az ember s ha fölfordul tőle, üsse a kő, én mosom a kezemet, legalább a fürdő nem vállalja kárját.

— Hm — morgott az orvos.

— Edes doktor ur; hallgasson meg.

— Jól van no — tekerde kedvetlenül a fejét az orvos — majd eligazítom a dolgot.

— De okosan — kérte a fürdő tulajdonos — mert tartok tőle, hogy a fürdő valja kárát.

— Semmitől se tartson uram. Tudja Pál mit kaszál.

A fürdőtulajdonos kissé vigasztalódva hagyta el a szobát és kíváncsi volt, mi léssen már most.

Az lett, hogy a fürdőorvos nemsokára megjelent a vendégek között hatalmas porcellánból gyurt cseh pipával a kezében.

Pennay Sándor még mindig dühösen magyarázott a közönségnek, de mikor azt a hatalmas pipát megpillantotta, meghökkent.

— Tessék, urambátyám — mondotta az orvos, miközben azt a pipát Pennay Sándor markába nyomta — tessék, ebből pipáljon!

Hanem az öreg gyanakodva nézett a doktorra. Szentül azt hitte, hogy lóvá teszi az ember.

— Ne féljen tőle, ha mondom — biztatta az orvos — magának hoztam.

Pennay Sándor újból csak rázta a fejét, nem fért bele, hogy előbb az ő selmecijét elviszi az az ember s most három akkorát hoz vissza annak a fejébe. Hogy abban huncutság leledzik, az már szent igaz. Azért csak félve kérdezte:

— És . . . és . . . csakugyan nekem szánta azt, doktor ur?

— No persze, hogy spektábilnak szántam. Tetszik tudni, az a selmeci nem egészséges, hanem ebből bátran pipázhat. Sőt tekintve, hogy urambátyámnak a dohányzás már egészségi szempontból is okvetlen szükséges, azért én írom elő, hogy naponta délelőtt öt jó pipára valót okvetlen elfüstöljön, délután meg körülbelül megegyszer annyit.

— Ebből a cseh pipából? — mál tatlankodott Pennay Sándor.

— No persze, hogy abból.

Az öreg kedvetlenül rázta a fejét, nézegette azt a porcellánt kívül és belül örült is neki, hanem a mellett mégis iszonyu mód boszankodott.

— De hogy valaki az ilyen cserepet a selmecinek elébe teszi, megfoghatatlan! — morgotta magában.

A doktor ezt a kritikát már nem hallotta, mert időközben más pácienseivel kezdett diskurálni.

Pennay Sándor pedig nem lármázott már.

Nyugodtan ment haza. Attól a nap tól kezdve azonban nem látták a vendégek többet pipálni, különben is ritkán mutatta magát a fürdőhely szalonjában. Ugy beszéltek egyesek, hogy naphosszat künn esavarog az erdőn s ott sem az előirt pipával — hanem loppal szívja a maga selmecijét.

Mondom no, eredeti öreg ember volt.

képviselője, továbbá kereskedelmi kamarák képviselőiben; Sugár Ignác miskolci Szakáts Péter marosvásárhelyi, Szabó Gyula szegedi II.-od és Szávay Gyula debreceni kereskedelmi kamarai titkár és Kraszó János az országos cipész szövetség elnöke.

Az ismerkedés természetesen többben felköszöntőket is mondtak, így: Tóth Kálmán ipartestületi elnök a miniszter képviselőjére és a vendégekre, mire dr. Diószeghy József válaszolt. Kraszó János dr. Horváth Jánosra, Weidner Gusztáv a rendező bizottság elnökére, a kiállítókra és a nagygyűlési tagokra, Tóth Kálmán ipartestületi jegyző a kamarákra, Szakáts Péter a nagygyűlés rendezőségére stb. stb.

Az ismerkedés Rácz Károly vidám muzsikája mellett a késő éjjeli órákig a legjobb hangulatban tartott.

A mai nagygyűlés reggel 9 órakor a Bika dísztermében veszi kezdetét. A tárgysorozat 4 számból áll.

Déli 11 órakor lesz a kiállítás megnyitása, utána 1 órakor dísz ebéd a Bikában.

A nagygyűlést délután 4 órakor az ipartestület dísztermében, esetleg holnap is, folytatják.

Ma este 8 órakor társasvacsora étlap szerint az Angol királynő szállóban lesz.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparművészet: nyitva minden vasárnap és ünnepeken napon d. e. 9—12-ig.

Növevényi szövő ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig.

Aug. 15. Cipéskongresszus megnyitása a Bika dísztermében d. e. 9 órakor.

Aug. 15. Cipészkiállítás megnyitása a kiállítási-pavillonban Simonffy-u.

Aug. 15. A Falk-féle kefégyár munkásainak mulatsága a Margit-fürdő dísztermében.

Aug. 16. Tűzijáték a Csolnakozy terven.

Haza jött az ezred. . .

Trombita szó harsog, dob pereg.

Hazajött a 39-ik gyalogezred a nagy hadgyakorlatokról.

Minden ablak kinyílik, minden szív megdobog a piac-utcán véges végig.

Az utca tele van zsi-bongó, éljenző, kendőt lobogató tömeggel. A háztető-kön zászlók lengenek, az ablakokból könnyet hullatnak és virágot szórnak.

Mit jelent ez a szokatlan nagy öröm? és ez az ünnepi pompa? Az egész város díszben, a polgárság mámorban uszik.

Hát bizony ennek könnyű a nyitja. Hallga csak, hallga!

A hogy az ezred a vasuti állomástól elindul, a katonabanda rázendít a Rákóczi-indulóra.

Tüzesen fujja, lelkesít is vele. A barna fiúk büszkén, délcegen lépkednek előre, Csákójuk mellett nemzetiszín kórárdja.

Az ezred élén daliás levante viszi

az ezred zászlaját, piros-fehér-zöld az, magyar címer rajta.

Hej, hogy ragyog a vitéz gyerekek szeme, arca! Mintha diadalmas csatából jönnének!

Aztán felharsan a hadnagy ur szava:

— Jobbra nézz! Bal-ra ka-nya-rodj!

Felzug erre az éljen, hogy riadoz tőle ezer ablaküveg, még odafent a veres toronyban a Rákóczi harangjának a nyelve is szinte meglendül a zajra, kongani, bugni szeretne. . .

A menyecskék piros pogácsával, fonatossal, bélessel várják a legéjszékét, az emberek meg jóféle sestakertivel kínálgatják.

Majd hogy szét nem szedik, agyon nem esőkolják, halálra nem ölölgetik, úgy szeretik Debrecenben a 39-ik gyalogezredet, mely magyar nótára, magyar zászló alatt, magyar szóra tér vissza a nagy hadgyakorlatról. . .

Ugy-e uram király, magyarok királya, ragyogó kép ez!

Vajjon meddig álom? . . . mikor lesz valóság? . . .

* **Nagyboldogasszony napja.** A róm. kath. egyház Mária ünnepei közt a legnagyobbak egyike a mai Nagyboldogasszony napja, melyet a debreceni róm. kath. templomban ünnepi nagymisével s délután litániával ünnepelnek. A kettős ünnep szombati és vasárnapi istentiszteleteinek sorrendje a róm. kath. templomban a következő:

Nagyboldogasszony napján. Délelőtt 6 órakor misét mond Nyári Ignác, 7 órakor Szabó István, 8 órakor Toronyi István ny. esp. plébános. 9 órakor ünnepélyes nagymisé tart dr. Wolafka Nándor v. püspök, s utána ugyanő predikál, háromnegyed 11 órakor szent mise a Svetits zárda s az elemi iskolák részére tartja Molnár K. D. igazgató, fél 12 órakor misézik Pák Emil.

Délután: 3 órakor lytánia utána Rózsafüzér.

Vasárnap aug. 16-án. Délelőtt: 6 órakor misét mond Pák Emil. 7 órakor Szabó István, 8 órakor Toronyi István ny. esp. plébános, 9 órakor ünnepélyes nagymisé tart d. Wolafka Nándor v. püspök, s utána Pák Emil predikál, háromnegyed 11 órakor szent mise a Svetits zárda és az elemi iskolák részére tartja Molnár K. D. igazgató, fél 12 órakor misézik Nyári Ignác.

Délután: 3 órakor lytánia utána Rózsafüzér, 5 órakor szent József társulatnak hónapos ájtatosságát tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, szt. beszéd és lytánia.

* **Vértessy Gyula Debrecenben.** Vértessy Gyula Szebenmegye királyi tanfelügyelője, a kiváló, izról izre magyar lelkű jeles író, ki mint a Debreceni Ellenőr szerkesztője Debrecenben is általános becsülést vívott ki munkásságával és egyéniségével, ez idő szerint Debrecenben időzik és néhány napot körünkben tölt.

Szabadságideje leteltével Vértessy egyenest Nagy Szebenbe tér vissza.

* **A király születés napja.** A debreceni izr. hitközség előjárósága külön meghívót bocsátott ki a király születésének évfordulója alkalmából augusztus 18-án, kedden délelőtt 10 órakor a Deák Ferenc utcai izr. templomban tartandó hálaadó istentiszteletre. Az ünnep sorrendje: 1. Ma tovu. 2. 21. és 61. zsoltár éneklése. 3. Ünnepi beszéd. 4. Ima a királyért. 5. Hanószén t'suoh. 6. Himnusz.

* **Unitárius tanár tanulmány utja.** Az unitáriusok kolozsvári egyetlen főgimnáziumának jeles és világlátott történelmi tanára Kovács János, a ki a kolozsvári egyetemen egyszersmind az angol nyelvet és az angol irodalmat is előadja, tanulmányozás céljából nagy körutat tett a királyhágón inneni részben. Nagyváradon, Nagyszalontán, Szegeden, Pécsen, Pozsonyban, Bártfán, Kassán, Sátoraljaújhelyen, Tokajon át városunkba érkezett, hogy ellátogasson a Hortobágyra. Kellemesen lepte meg Debrecen nagy városias fejlődése, maga a Hortobágy pedig teljesen megigézte. Bejárta Európát, Amerikát, de párját nem találta sehol.

Érdekes, hogy az unitárius tanár a derék kegyesrendűek vendége volt, a kiknek szeretetreméltóságát nem győzi dicséreti.

Szokás szerint a városházán és jó Farkas Berei bátyánknál is kiváló szívessegre talált.

Kovács János egyébként nagyon világlátott ember, ki az egész öt világrészt bejárta már, utjában egyházának missiót is teljesítve, a mennyiben az erdélyi unitárius egyház részére egyházi beszédeivel mintegy 40 ezer dollárt gyűjtött össze. A jeles tudós csak pár napig marad városunkban.

* **Kassay Vidor Debrecenben.** Nevezetes művész vendége van a városnak. Kassay Vidor, a magyar színészet egyik legnagyobb művésze, a felejthetetlen Saint-Hypothése, annyi remek humoru, kacagtató alakítás mestere, aki öt évvel ezelőtt visszavonult a színpadtól, tegnap Debrecenbe érkezett, hogy megcsodálja ezt az őt magyar várost és a délibábos nagy Hortobágyot. Kassay évek óta bölcselmi tanulmányokkal foglalkozik s valóságos remete magányban él. Néha körüljárja diadalai templomát, a Népszínházat, aztán megint hónapokra eltűnik mint a hamleti árnyék. Tegnap azonban, mikor *Foltényi* bácsi és *Mándoky Béla* társaságában felujultak lelkében a legmulandóbb színpadi dicsőség emlékei, nem tréfált, nem is bölcselkedett, csak mélézva borongott, mialatt folyt a szó a régi nagy időkéről, a magyar színészet ragyogó arany koráról.

* **Fényes esküvő.** Galánfy János királyi ügyész ma tartja esküvőjét *Kölcsey* Sándor kir. ítélő táblabíró leányával, Anna kisasszonnyal. A fényes esküvőre már tegnap este nagy számú előkelő násznép érkezett Debrecenbe a két család rokonsága köréből.

* **A Jugend gazsága.** A Münchenben hetenként egyszer megjelenő Jugend című élelap, mely nálunk minden nagyobb kávéházban, klubban megtalálható, olyan durva támadást intézett Magyarország ellen, amelyre csak teljes bojkottálással

válaszolhatunk. A ripók sörszellemű lap legutóbbi számában kép jelent meg, melyen egy cilinderes ember egy felcírázott asszonyt a lábával rug ki a házából. A kép alatt családi értesítés olvasható, melyet egy osztrák-német ad ki és így szól:

Barátainknak és ismerőseimnek szíves tudomásomra hozom, hogy sokba kerülő viszonyomat a céda magyar személylyel legközelebb fölbontani szándékozom.

E szemtelen arcátlansága a müncheni lapnak nem hatol fel a magyar becsület méltóságáig. Nem is foglalkozunk vele érdeme szerint, ha ez a lap nem itt szedné előfizetési díjának nagy részét, ha nem itt terjesztené sörszagu élceit. Ezek után a ripókségek után, hisszük, a magyar állam azzal fog felelni, hogy a müncheni élelaptól Magyarország területén egyszer és mindenkorra megvonja a postai szállítási kedvezményét. Amíg ez iránt intézkedéseket tesz a kormány, a magyar közönség indítsa meg a bojkottot a hitvány lap ellen.

A Jugend iránt a főváros kávéházaiban már megindult a bojkott. A New-York kávéházban tegnap este íróból és művészekből álló nagy társaság elégette a lapnak összes példányait. A kávéház tulajdonosa pedig nem járhatja tovább a lapot s egyidejűleg felhívást intézett a magyarországi összes kávéházakhoz, hogy a „Jugend“-et bojkottálják kávéházaikból.

A Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság, mely kezében tartja a külföldi lapok magyarországi elárúsítását, a következő hazafias hangu levelet intézte szerkesztőségünkhöz:

Tekintetes szerkesztőség!

Van szerencsénk szíves tudomására hozni, hogy alulírtak, mint a M. A. V. területén gyakorolható újságelárusítás bérleti, tekintet nélkül az ezáltal szenvedett károsodásunkra, a mai napon értesítettük a Jugend kiadóját, hogy a 33 ik számban megjelent kép és közlemény folytán e lap árusítását a M. A. V. területén beszüntettük. — Egyszersmind ugyancsak ma intézkedünk az összes állomásokon, hogy a még készletben levő példányok bevonassanak.

Abban a reményben, hogy ez eljárásunkat sem a közönség, sem a felettes hatóságok gáncsolni nem fogják, maradtunk

hazafias tisztelettel

Magyar kiviteli és csomagszállítási részvénytársaság hírlap osztálya.

A Jugend-et Debrecenben is elérte rég megérdemelt sorsa. Tegnap délután a Bika kávéház egyik rendes uri társasága nyilvánosan elégette a gyalázatos lapot. Németh András pedig egyszersmindenkorra kitiltotta a Jugend-et az Arany Bika összes helyiségeiből. A Hungária kávéházban Weichinger szintén elégette s kiküszöbölte a gyalázatos német lapot. Reméljük, hogy a Jugend-et az összes debreceni kávéházakból örökre kiküszöbölik.

* **Huszárok gyakorlata.** Vége felé jár a nyár, maholnap öszre hajlik már az idő. Szőlő érés és hervadás ideje közeleg, meg a nyárutó, a vénasszonyok nyara. Ez az ideje katonáknál a gyakorlatoknak. Meg is látszik városunkon,

hol most tömördek az idegen — tartalékos — tiszt és baka egyaránt gyalogosok és lovasoknál! Lovasaink közül azonban a m. kir. 2-ik honvédhuszár ezred tegnap reggel egy időre eltávozott tőlünk az ez idén Lippa környékén megtartandó király gyakorlatokra, hova napi 15 kilométer lovaglás mellett mintegy 5 nap alatt érnek le. Hangos kürt szó és lópatkó csattogás hirdette távozásukat tegnap kora reggel. S míg a csapat ficánkoló és fényes szőrű lovakon mind jobban tova tűnt, hátuk mögött porfelhő támadt s azontúl a távozó vitézek nyomában szállt a sok sóhajtás és a viszontlátás derűs reménye.

* **Ghyka herceg Debrecenben.** Ghyka Leó herceg nejével és testvérével tegnap este Romániából Debrecenbe érkezett és az Angol királynő fogadóba szállott. A román hercegi társaság holnapig marad itt, aztán Kolozsvárra utazik.

* **A középbirtokosság mentése.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, mint a H-k írja, megbizta Bernát István drt., a Magyar Gazdaszövetség igazgatóját, hogy tegye tanulmány tárgyává a magyar föld eladósodottságát s tegyen javaslatokat az iránt, mik volnának ez irányban az életbe léptetendő intézkedések. Bernát István dről följegyezni való az, hogy ő a szellemi vezetője annak a mozgalomnak, mely a magyar középbirtokos osztály megmentésért agitál egy évtized óta. Sok újság-cikke mellett „A zálogba tett Magyar ország” című könyvével küzdött e célért rámutatva azokra veszedelmekre, melyek abból támadhatnak, ha az adósságok terhe alatt roskadozó középbirtokosságnak segítségére nem siet az állam.

* **Kinevezés.** Az ujonnan szervezett derecskei telekkönyvi hivatalhoz telekkönyvvezetőnek az igazságügyminiszter Maurer Géza debreceni állami telekkönyvvezetőt nevezte ki. Maurer Géza még a napokban elfoglalja új állását.

* **Új kép a Hortobágyról.** Csontvágó Koczka Tihamér festőművész e nyár folyamán mintegy 4 hétig időzött a Hortobágyon, hol egy részt művészi tanulmányokat tett, másrészt képeket festett. Képei közül egy kiválón szépen sikerült, mely a Nagyhid mentét és a Hortobágy folyót ábrázolja a közeledő vihar alkalmából, amint a pusztá gulyái és ménesei enyhely alá menekülnek. A művész olajfestésű képe tegnap délelőtt Király Gyula gazdasági tanácsos hivatalos helyiségében közszemlére volt kitéve és sok nézője is akadt, kik mindanyian elismeréssel szólottak a szépen sikerült képről.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalban: Nagy Gábor ev. ref. 78 éves, Tóth Róza ev. ref. 3 hónapos, Litteráti Nagy Erzsébet ev. ref. 8 hónapos, özv. Fene Józsefné ev. ref. 47 éves, özv. Bihari Péterné ev. ref. 73 éves, Suba Erzsébet ev. ref. 4 éves, Kis Istvánné ev. ref. 60 éves, Fröhlich Vencel róm. kath. 71 éves, Gál Józsefné ev. ref. 52 éves.

* **A vadásztársulat választmányi ülése.** A vadásztársulat tegnap választmányi ülésében két állandó vadórt vett fel, a kiket a vadászterület őrzésével bíztak meg. A választmány elhatározta, hogy az idén a fácán vadászatot október hónap 1-ső napjától november hónap 15-ik napjáig szabadlátra teszi. Elhatározta továbbá a választmány, hogy az ondódi földeket vadászterületül újból bérbe veszik.

* **Pincérek gyűlése.** Az országos pincéregylet helyi választmányának segítő egyesülete az elmúlt éjjel 2 órakor a Bika szálló egyik termében gyűlést tartott, melyen az egyeletnél megüresedett tisztii állásokat töltötték be.

* **Táncmulatság.** A kefégyári munkások ma este a Margit-fürdő disztermében nyári táncvigalmat rendeznek, mely az előjelekből láthatólag igen sikerültnek ígérkezik. — Az estélyen Kiss Gyula jóhírnevű zenekara hegedül. A belépti díj 1 kor. 20 fillér. Fölvívjuk erre a tánckedvelő ifjuság figyelmét.

* **Gyárimunkások gyűlése.** A debreceni gyári munkások egyrésze Vasárnap e hónap 16-án délelőtt 10 órakor az Otthon kávéház helyiségében gyűlést tart. A gyűlésen a munkások testületi és bér dolgaikat fogják megtárgyalni.

* **Gyülesező szociálisták.** A debreceni újjá szervezett szociáldemokrata párt e hónap 16-án vasárnap délután 4 órakor a Szechenyi utca végén gyűlést tart. A gyűlésre a párt több társadalmi napi kérdést tűzött tárgyalásul.

* **Sikerült fogás.** Tegnap Dobos József rendőrbiztos egy régen keresett tolvajt fogott el. Május hónapban történt, hogy Bere Vilmos itteni lakostól valaki két értékes gyémántgyűrűt és több apróságot elloptott. Kiderült, hogy a lopást Szabó István 12 éves csavargó fiú követte el, ki a lopás után megszökött. A rendőrség nyomozta a Szabó István hollétét, de eddig eredménytelenül. Végre megtudták, hogy a tolvaj fiú Egerben beállott a Schneller-féle cirkuszba. Dobos János rendőrbiztos megtudta, hogy ez a cirkusz most Krompachon működik. Azonnal Krompachra utazott, hol Szabó Istvánt meg is csípte. Tegnap ért haza Dobos foglyával. Tegnap ki is hallgatták az apró tolvajt, ki az említett lopást beismerte.

* **Rövid hírek.** *Megdorgált lelkész.* Bor Lajos nagylaki lelkészt hazafiatlan magatartása miatt az egyházmegyei közgyűlés dorgálásra ítélte. — *Öngyilkos ezredes.* Ziembicki Sándor ezredes Krakóban agyonlőtte magát bérzevesztések miatt. — *Sakk az iskolában.* Az orosz közoktatásügyi miniszter a liceumokban a nem kötelező tantárgyak közé felvette a sakkjátékot. — *Arató ünnep.* Darányi Ignác földművelésügyi miniszter komárommegyei birtokán az aratók részére szép ünnepélyt rendezett. — *Eltűnt pénzes levél.* Fábrián Lajos nagyváradi levélhordó táskájából tegnap egy 1600 koronás pénzeslevél eltűnt. — *Giron eltűnt.* Azt hiszik Amerikába vitorlázott. Az angol király tegnapelőtt Marienbádba érkezett, ahol gyomor- és májbaja ellen keres gyógyulást. — *Akarata ellen öngyilkos.* Adám Sándor fiatal magánhivatalnok a Balaton melletti Lepsényben betegsége ellen oly nagy adag morfiumot vett be, hogy meghalt. — *Sok a fürdővendég.* A vilnyei vasas gyógyfürdőben az állandó vendégek száma meghaladja az 1500 at. *Rákóczi-ünnepet* rendezett a hó 11-én a Keszthelyen időző egyetemi ifjuság. — *Mesterséges rubin.* A párisi tudományos akadémia elé egy módszert terjesztettek, amelylyel a természeteshez egészen hasonló rubinokat lehet készíteni. *Főhercegnők Dobsinán.* Henriette, Gabriella és Izabella főhercegnők tegnapelőtt Dobsinára érkeztek és a jégbarlangot megtekintették. — *A cséplőgép áldozata.* A baranyamegyei Ozdon Bata Teréz fiatal lány ballábát a cséplőgép tőből kiszakította. — *A zsolnai iparkiallítás*

eddig 25,000 ember látogatta meg. — *Tolvaj művész.* Pabot Károly tehetséges festő egy párisi papirkereskedőtől apránként 6000 K. értékű dísztárgyat lopott el. — *Vasuti összeütközés Budapesten.* Tegnapelőtt este a nyugati pályaudvaron a szegedi gyorsvonat beleszaladt egy tolató mozdonyba. Két utas könnyű sérülést szenvedett.

x **Tennis és Turista ingek,** tennis övek, valamint francia batist és zepher divat ingek legnagyobb választékban **Fekete Jakab** uri divat kalap és fehér nemű üzletében. A szabadalmazott Frith féle patent alsónadrágok egyedüli főraktára kizárólag budapesti férfi cipők.

x **Ügyes kezű** és tanuló leányok felvételnek *Jungreis* Mari női divattermében,

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zene-kara játszik.

A válság.

Alkotmányos életünkben még nem volt rá példa, hogy a kormányválság ily hosszú ideig megoldás nélkül maradt volna, mint most.

Kétszeresen elszomorító az eset, ha a körülményeket és az okokat vizsgáljuk. Egyrészt mindenki-elismeri és tudja, az illetékes körök hónapok óta hirdetik és a nemzet nagyon érzi, hogy rendkívül fontos életérdekek követelik a politikai zavarok gyors megszüntetését. Más oldalról megszégyenítő reánk az a magyarázat, hogy a király azért nem jön le 20-ika előtt Budapestre, mert születése napját Bécsben akarja tölteni, nehogy az osztrák politikai vezér emberek, a külföldi diplomaták és a királyi család tagjai a magyar fővárosba legyenek kénytelenek lejönni ő felsége üdvözlésére.

Ez valóban orcapirító lenézése a magyar nemzet önállóságának. És annál bántóbb jelenség, mert e miatt az ország életbevágó érdekei szorultak háttérbe.

A válsággal kapcsolatos újabb eseményekről egyelőre hirtetésünk ez:

Bécsből táviratozzák a „Bud. Tud.”-nak:

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma reggel ideérkezett és délelőtt 10 órakor magán kihallgatáson volt ő felségével a Hofburgban. A miniszter elnök jelentést tett a parlamenti helyzetről és a pártviszonyokról és a kihallgatás folyamán előterjesztést tett a válság megoldása végett meghívandó személyiségek tekintetében is.

Ő felsége, mivel a legfelsőbb születésnapot még Bécsben fogják megülni, szerdán utazik Budapestre. Mivel a rákövetkező nap Szent-István ünnepe, ő felsége a meghallgatandó személyiségeket csak pénteken fogadja a budai királyi várakban. A meghívandók közt lesznek az országgyűlés mindkét házának elnökei is.

*

Bécs, aug. 14. A király délelőtt 10 órakor külön kihallgatáson fogadta Khuen gróf miniszterelnököt, a ki ma reggel érkezett ide Budapestre. Tegnap délután Goluchowski gróf külügyminiszter és Koerber miniszterelnök voltak kihallgatáson.

*

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti Bécsből: Ő felsége ma délelőtt Khuen Héderváry gróf miniszterelnököt egy óráig tartó kihallgatáson fogadta, a melyen a miniszterelnök jelentést tett a helyzetről. Ő felsége jövő szerdán utazik Budapestre és a Szent István napját követő napon, vagyis pénteken, különböző parlamenti személyiségeket, első sorban az országgyűlés két házának elnökeit fogja fogadni, hogy a politikai helyzetről informáltassa magát. Khuen Héderváry miniszterelnök ma délelőtt Hédervárra utazik birtokára, a honnét valószínűleg vasárnap este tér vissza Budapestre.

*

A király Budapesten. Bécsből jelentik nekünk: Az udvarból kiszivárgott hírek szerint ő felsége augusztus hó 21-én d. u. 6 órakor érkezik Budapestre.

*

Budapest, aug. 14. Egy bécsi lap értesülése szerint Héderváry gróf a királynál a két házelnökön Csáky és Apponyin kívül Szápáry Gyula gróf, Lukács miniszter, Wekerle és Andrássy Gyula meghallgatását ajánlotta. Tehát a *szabadelvíű párt*on kívül álló személyiségek nem hivatnak meg a király elé.

SZÍNHÁZ.

— **(Makó Lajos társulata.)** A Színházi Közlöny felsorolja a debreceni színház kitűnő erőkből álló társulatát, melynek elsőrendű tagjai a következők:

R. Réthy Laura, első coloratur és népszimű énekesnő. Felhő Rózsi, subrette énekesnő. Krémerné Lili, énekesnő. Havasi Szidi, komika. Ebergényiné Amália drámai anya. Jeszenszky Irén, hősnő. Ménszáros Margit, szende. Hahnel Aranka subrette. Csige Ilona, naiva. Berzevicsy Etel. Faludi Berta, táncosnő. Klenovits György, hősszerelmes és jellemszínész. Krémer Jenő, burleszk-komikus. Krasznay Ernő, lyrai szerelmes. Cserny Béla szerelmes színész. Iványi Antal, síheder színész és énekes. Pataki Béla, bonviván. Szalay Károly, színész. Sebestyén Géza, apa és jellemszínész. Faragó Ödön, jellem komikus és operett buffó. Makó Lajos, kedélyes apa. Szilágyi Aladár, buffó komikus. Virágháty Lajos, tenor-buffó. Karacs Imre, tenorista. Mezey Andor, baritonista. Vámos Jenő, segéd baritonista. A közönség M-Szigeten nagyon megszerette a társulatot mely folyton tele házak előtt játszik.

— **(A debreceni színház elsőrendű tagjai.)** Nemcsak a debreceni közönség, de talán az egész ország tudja, hogy Makó Lajos debreceni színtársulata május 12-től június 16-ig Nyiregyházán játszott most pedig augusztus 1-óta M-Szigeten játszik. És egy kezünkbe került szürke írott színlapocskák mégis azt hirdeti, hogy a *debreceni színház elsőrendű tagjai*

művészi köruton vannak és Fenyőházán a kincstári vendéglő éttermében játszanak. Igazi kalóz vakmerőség kell hozzá, hogy korezmáról korezmára vándorló daltársulati ripacsok így visszaéljenek egy nagy város ismert művésztestületének jó hírnevével. A szerkesztőségünkbe beküldött színlap (egy kékbe sokszorosított írott lapocskák) ime ezt hirdeti:

Művész estély !!

A Debreceni színház elsőrendű tagjai művészköruton.

Fenyőházán, a kincstári vendéglő éttermében szombaton, 1903. aug. 8-án.

Ez a színlap feje. Aztán következik a műsor.

Szulamit és Absolon, humoros couplettek, Mosonó mint illemtanár, Lili keringős más orfeumi számok. A társaság tagjai, a kik ezt a vegyes felvágottat felállják, névszerint: Biró Tivadar, Zombori Ida, Erdélyi Rozi és Józsa László. És ez a két pár jómadár azt hirdeti magáról, hogy: *a debreceni színház elsőrendű tagjai művészköruton.* Talán mondanunk is felesleges, hogy egyikük sem tagja a debreceni színháznak, még csak színlap sem tologattak, lámpákat sem oltogattak soha a debreceni színpadon! Nem ártana az ilyen szélhámos „társaság”-ot a hüvösön kioktatni a tisztességre.

— **Színtársulatok állomásai.** Ez idő szerint 31 vidéki színtársulat működik az országban. És pedig: Balla Kálmán Lugoson, Báródy Károly Balaton-Bogláron, Berky Ferenc Székelykeresztúron, Fehér Károly Szent-Gotthárdon, Gáspár Jenő Putnokon, Halmay Imre Zsolnán, dr. Janovics Jenő H-M-Vásárhelyen, Kárpáti György Bácsalmáson, Megyeri Dezső Kolozsvárott, Komjáthy János Kassán, Kövesy Albert Nagykanizsán, Krecsányi Ignác Budapesten, Krémer Sándor Kisvárdán, Kunhegyi Miklós Nagykőrösön, Makó Lajos M-Szigeten, Micssey György Siófokon, Monory Sándor Pestyénben, Mezey Béla Pápán. Mezey Kálmán Gyöngyösön, Nádasy József Kaposváron, Németh József Egerben, Pesti Ihsz Lajos Szentesen, Polgár Béla Kovásznán, Palotay Antal Tordán, Somogyi Károly Orosházán, Szabadhegyi Aladár Csizen, Szendrey Mihály Pozsonyban, Szilágyi Dezső Hevesen, Tóvári Antal Bartfán, Zilahy Gyula Aradon és Zoltán Gyula Csongrádon.

— **(Szerződötetés.)** Makó Lajos a debreceni színház igazgatója október 1-től szerződötette *Rátonyi Tilla* énekesnőt.

TÁVIRATOR.

Forrongás a Balkánon.

Belgrád, aug. 14. Krusevóban a bolgár felkelők az *összes hivatalnokokat felkoncolták.*

Belgrád, aug. 14. Az Üszkübből Szalonikibe vivő uton egy ládát 25 dinamit bombával lefoglaltak.

Konstantinápoly, aug. 14. A portának a magyar és osztrák és az orosz nagy-

követséghez intézett közlései szerint a sibesterei vámépületben elhelyezett pokolgépnek a szaloniki és európai vonat megérkezésénél kellett volna felrobbanni. Három héttel ezelőtt kísérletet tettek hat zsák dinamit szállítására.

Vasuti baleset.

Pozsony, aug. 14. A Pozsony és Lamacs közti kőbányából 11 üres teherkocsi a lejtős vágányon lefelé gurult. A pozsonyi alagut előtt ezek a kocsik összeütözköztek a tehervonattal. Emberben nincs kár; öt kocsi teljesen összezúdott.

A Humbert-ügy tárgyalása.

Páris, aug. 14. A Jorunal szerint az államügyész és a védő abban a nézetben vannak, hogy a Humbert-pör a jövő esztendőre este befejezhető lesz. A tanu kihallgatást hétfőn befejezik, az indítványok formulázása a keddi ülést fogja igénybe venni. Szerdán és csütörtökön előreláthatólag elmoncják a perbeszédet Szombaton és vasárnap nem lesz tárgyalás.

A párisi tüzfészek.

Páris, aug. 14. Tegnap este a Metropolitan vasut vonalán Alma és Etoile állomások között rövid kapcsolás következtében tűz ütött ki, mely némi panikot keltett. Baleset nem történt.

Gabona tőzsde.

Budapest, augusztus 14. Buzakinálat mérésélt, vételkedv szintén. Nyugodt irányzat mellett 28,000 métermázsa került forgalomba változatlanul tartott áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő szép.

Buza októberre	7.33-34
„ novembere	7.60-61
Rozs október	6.16-17
„ októberre	6.37-38
Zab októberre	5.33-34
„ novembere	5.60-61
Tengeri júliusra	5.05-06
Repece	10.95-11.05

Regénycsarnok.

A tejtestvér.

Második rész.

(Folytatás.)

— Micsoda barom! Tessék ideáig jutottunk... A vörösingesek büszkén emelik fel a fejüket és újra fenyegetik a társadalmi rendet. Hallottad, micsoda hangon beszélt velünk ez a republikánus?

— Igenis — felelt Germain komolyan — és sajnos, ez egyszer jogos volt a felháborodása... Saviniennek mindig ilyen elaljasodott ösztönei voltak. Nem nevelkedik boszulatlanul az ember közel kilenc esztendeig vad parasztok között ráragadnak azoknak az állati ösztönei. Csak az alsóbbrendű néppel szeret barátkozni... Ennek a fiúnak a korai érzéki sége megijeszt.

— Ugyan, ugyan, de nagy hühöt csapsz ezért a kis szerelmi kalandért.

Miért ne tetszenek a gyerekek a bubos pacsirták? . . . He, he, he, hogy is szól a nóta: a nagyapa is szerette ám hajdanában... Meg aztán a mi az alsóbbrendűséget illeti, hát a szerelemben nincsen osztálykülömbőség. Egy szép kertészlány felér egy hercegnővel és az én időben nem tekintették halálos bűnnek, ha valaki a szép parasztlányoknak ép úgy csapta a szelet, mint a nagyuri dámáknak.

— Az idők megváltoztak azóta — szólt Germain — és ha mi azt akarjuk hogy a nép tisztelje az erkölcsi rendet, mindenképp előtt tiszteletben kell tartanunk magunknak is.

Ez a sértés Savinien imádoztját érintette és ő azt hitte, hogy szerelmének tartozik azzal, hogy Claudinette védelmére keljen.

Az a leány, a kinek irtam, nem utcai lány, hanem munkásnő és Bainville kertész az apja.

Tudom — felelt Germain gunyosan. — Sőt feltételezem, hogy a leány nem is olyan szemérmetlen, mint te, miután a levelet átadta az atyjának s ennek köszönhetően azt, hogy a mosdatlan száju szociálista az imént látogatásával szerencsétlenné... És én nekem hallgatva kellett tűrnöm annak az embernek a gorombaságait és szemrehányásait, mert utóvégre is igaza volt, mikor egy gonoszszándéku és romlott fiú ellen megakarja védelmezni lányát.

Nekem nincsenek rossz szándékaim — fortyant fel Savinien. — Én szeretem Claudinettet.

— De, Savinien, az istenért hisz te még nagyon fiatal vagy az ilyenhez! — kiáltott fel Gabriella.

Szemrehányó hangon akarta leköszölni a fiút, de gyöngye lelke mélyébe végtelül bámulta és csodálta ennek a fiatal gyerekeknek a bátorságát, a ki szembe mer szállani annak a tekintélyével, kitől ő maga reszketett.

Büszke volt erre a fiúra, a ki már a meglett ember érzelmeivel szeret egy nőt.

— Szereted őt? — jegyezte meg az apja gunyosan, mert a fiú makaessága szerfölött bosszantotta.

(Folyt. köv.)

A magy. kir. államvasutak budapestjobbparti üzletvezetősége.

29271—III.

Pályázati hirdetmény

A magy. kir. államvasutak a Kis-Körös állomásán levő pályavendéglő bérletére 1904 évi január hó 1-től számítandó öt évi időtartamra, azaz 1908 évi december hó 31-ig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és Ajánlat a magy. kir. államvasutak Kis-Körös állomásán levő vendéglői üzletnek bérbevételére a 29271—903 számhoz felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönbön a kellő okmányokkal (erkölcsi bizonyít-

vány, iparendély, honossági igazolvány stb) felszerelt ajánlatok 1903 évi szeptember 29-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapestjobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest, külső Kerepesi-ut 8. házszám) posta útján tértivevény mellett nyújtan-
dók be.

Bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál 1903 szeptember 28-ának déli 12 órájáig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régiebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíthatni.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest, külső Kerepesi-ut 8 ház, I. em. 33 ajtó) vagy a győri és szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak. A m. kir. államvasutak fenntartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a felajánlott bérre, — szabadon választhassanak. Tájékoztásul még megjegyezzük, hogy a vendéglős lakásul szolgáló 2 szoba, konyha és mellék helyisége valamint az I. II.-od oszt. étterem fűtéséről és világításáról bérlet maga tartozik gondoskodni, míg a III.-ad oszt. váró és étterem fűtése és világítása felerészben bérbeadó vasut, felerészben pedig bérlet által fog eszközöltetni.

Budapest, 1903. aug. 10.

Az üzletvezetőség.

Utánnomás nem díjaztatik.

Rohits-Sauerbrunn

gyógyhely, remek nyári tartózkodási hely. Allomás Pöltschach. Bécestől 6 órányira. — Idény Május—Szeptember.

A Tempelforrás vize. *Sivria forrása* Kurbel és Murienbad vizével versenyeznek. Gyomor, máj, vese katarhus, epe bajoknál hatásos vizek — Terjedelmes parkok, fenyőerdők. Három nagy vizgyógyintézet, hideg meleg, ásványfürdők. Tej savókúra Sportjátékok. Társasjátékok. A fürdőről leirással szolgál az: 1902-ben 3100 látogató.

Igazgatóság

MIÉRT
van annyi utánzat?
MÉRT
a valódi EISENSTÄDTER-féle
Linoleum padló-zománc
a törv. bej. „VASLOVAG“ védjeggyel
a legjobb és legtartósabb puha pad
lóknak és konyhabutoroknak bemá
zolására.

Az Eisenstädter-féle
Linoleum padló-zománc
egy óra alatt keményre
szárad, bámulatosan szép
fényel bír és tatósság
tekintetében eddig fölül
mulhatatlan. Nagy elter
jedtségénél fogva külön
böző hasonhangzásu ne
vek alatt értéktelen után
zatokat hoznak forga
lomba, miért is kérjen
kizárólag csak
Eisenstädter-féle
„Linoleum
padló-zománcot“
„Vaslovag“ védjeggyel

Eisenstädter Testvérek
lakk és festégyára.
Kapható Debreczenben: Csanak József, Félégyházi János, Fritsch Károly, Ganófszky Lajos, Geréby Fülöp utódai, Kemlőssy Lajos, Kontsek Géza, Roth Antal, Sesztina Lajos Térei József utca czégeknel.

Utánzatoktól óvakodni!

Orakodjunk utánzatoktól!

Csáthy Ferenc
— könyvpapír és zeneműkereskedő, —
Debrecen II. Egyháztér 2. sz. a nagy
templomnál, ajánlja a t. szülék és nemes
tanuló ifjúság szíves figyelmébe a nagy
szünidőre

10000 kötetből álló
magyar és német kölesönkönyvtárát.

— Bővebb felvilágosítást nyújt a
kölesönkönyvtárjegyzék. —

Ingyen és bérmentve kap
mindenki egy kezelési könyvecskét, mely-
ből bárki képes
legfinomabb Likőröket
Rumot
hideg uton minden készülék nélkül még
a legkisebb mennyiségben is országszerte
ismert arómáimmal előállítani.

VATTERICH A.
Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. alatt.

Miért szenved ön? holott önnek a legjobb gyógyszer áll
rendelkezésére, miáltal minden veszedel-
mes operációt elkerülhet, ez a Therry A. gyógyszerész féle

valódi csoda Centifolia-kenőcs.

E gyógyszerrel egy 14 éves, gyógyíthatlannak tartott lábaját
gyógyított ki, utabban egy 22 éves rákszerű betegség.
Ez a valódi csoda Centifolia-kenőcs használatik. Mell és tejbé-
tegségekél gyermekgyasoknál, vörheny, sebfolyások, dagadt lábak
gés, szurás, lövéseknel, idegen tárgyak kivételéről a testből, mint
üveg darabok, fa homok, tövisek. Daganatoknál rákos képződések-
nél égési sebeknél, fagyott testrészeknél, nyisdaganatnál sat. sat. Csak
2 tégely küldetik, el egyszerre, ára 3 kor. 50 fil. franko a pénz elő-
leges beküldése mellett vagy posta bélyegekből.

Számos bizonylat áll rendelkezésre.

utánzatoktól óvakodni kell, fenti védjegy s a felírás „Schutzengel — Apotheke
des A. Therry in Pregrada legyen beégetve. Minden tégelynél használati utá-
sítás van. Utánzók a törvény értelmében megbüntettetnek, szinte a hamis elá-
rusítók.

Főraktár Budapestén Török J. gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelback S.
gyógyszerésznél, Bécsben Brady E. gyógyszerésznél.

B.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyuviz.

A „Málnási Mária Forrás“
kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:
a torok, gége, légső heveny és idült hurutjainál, a
tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és
bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnel,
köszvény és izom csuznál.

Kapható:
Minden gyógyszertárban, drogueriában és
. fűszerkereskedésben

Kutkezelőség: BRASSÓ.

A külföldi Sellers, Gleichberg, Emsi drágább
vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja.
Tisztán, telényi borral, tejjel összeöntve iható.

A magyar kir. belügy. Miniszter ur 36890/1902. számú
rendeletével a Málnási Mária Forrás számára a gyógy-
forrás elnevezést engedélyezte.